

Istungidokument

B9-0235/2022

2.5.2022

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 132 lõikele 2

Euroopa tuleviku konverentsi järelduste järelmeetmete kohta
(2022/2648(RSP))

**Gerolf Annemans, Gunnar Beck, Hélène Laporte, Christine Anderson,
Mara Bizzotto, Susanna Ceccardi, Roman Haider, Peter Kofod, Jaak
Madison, Philippe Olivier, Alessandro Panza, Bernhard Zimniok, Thierry
Mariani, Laura Huhtasaari**
fraktsiooni ID nimel

B9-0235/2022

**Euroopa Parlamendi resolutsioon Euroopa tuleviku konverentsi järelduste järelmeetmete kohta
(2022/2648(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse konverentsi kodukorda, mille juhatus on heaks kiitnud ja mis on avaldatud Euroopa tuleviku konverentsi mitmekeelsel digiplatvormil,
 - võttes arvesse Euroopa tuleviku konverentsi üheksa temaatilise töörühma järeldusi,
 - võttes arvesse Euroopa tuleviku konverentsi üheksa temaatilise töörühma järeldusi, mis kiideti konverentsi täiskogu istungil hääleteenamusega heaks 30. aprillil 2022,
 - võttes arvesse Euroopa tuleviku konverentsi mitmekeelse digiplatvormi tegevusaruannet, mis avaldati 2022. aasta veebruaris,
 - võttes arvesse liikmesriikide panust, mis esitati Euroopa tuleviku konverentsi mitmekeelse digiplatvormi kaudu ja avaldati 2022. aasta veebruaris,
 - võttes arvesse kodanike riiklike paneelarutelude ja sündmuste aruandeid, mis on avaldatud Euroopa tuleviku konverentsi mitmekeelsel digiplatvormil,
 - võttes arvesse 8.–9. oktoobril 2021 toimunud Euroopa noorteürituse tulemusena avaldatud noorte ideede aruannet Euroopa tuleviku konverentsi jaoks,
 - võttes arvesse Euroopa kodanike 1. paneelarutelu soovitusi teemadel „Tugevam majandus, sotsiaalne õiglus ja töökohad / haridus, kultuur, noored ja sport / digiüleminek“,
 - võttes arvesse Euroopa kodanike 2. paneelarutelu soovitusi teemadel „Euroopa demokraatia / väärtused ja õigused, õigusriigi põhimõte, julgeolek“,
 - võttes arvesse Euroopa kodanike 3. paneelarutelu soovitusi teemadel „Kliimamuutused, keskkond / tervis“,
 - võttes arvesse Euroopa kodanike 4. paneelarutelu soovitusi teemadel „EL maailmas / ränne“,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,
- A. arvestades, et Euroopa tuleviku konverentsil läks juba algusest peale luhta võimalus pidada kodanikega tõsine arutelu perioodil, mil toimusid mitmed kriisid (eurokriis, rändekriis, Brexit ja COVID-19 pandeemia) ning mil skeptitsism Euroopa Liidu suhtes on pidevalt kasvanud, kuna liit ei suuda vastata selle ajaloolise perioodi väljakutsetele ja ühiskonna tegelikele vajadustele;
- B. arvestades, et Euroopa tuleviku konverentsi lõppfaasis algas Venemaa Föderatsiooni

sissetung Ukrainasse;

- C. arvestades, et Euroopa tuleviku konverents oli Prantsuse Vabariigi presidendi Emmanuel Macroni idee ja see lõpeb nüüd Prantsusmaa eesistumise ajal; arvestades, et konverentsi ajakava lühendati teadlikult kahelt aastalt ühele ja selle tulemuseks oli korralduslik kaos;
- D. arvestades, et konverentsil osalesid kodanikud, Euroopa Parlamendi liikmed, Euroopa Komisjoni volinikud, nõukogu esindajad, riikide parlamentide liikmed, sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajad ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ja Euroopa Regioonide Komitee liikmed;
- E. arvestades, et Euroopa tuleviku konverentsil osalenud kodanike valikuprotsess ei olnud läbipaistev; arvestades, et kodanike valimine, mida iseloomustab enesevalikust tingitud kallutus, ei taganud täielikult, et esindatud oleksid erinevad nägemused Euroopa Liidust; arvestades, et osalejate kindlakstegemist võimaldavat osalejate nimekirja ei ole avaldatud;
- F. arvestades, et Euroopa Liidu projekti puuduste täielikuks mõistmiseks ja kõrvaldamiseks, ühiskonna tegelikele vajadustele vastamiseks ning eesiseivateks väljakutseteks valmistumiseks, eriti praeguste ja ajalooliste sündmuste valguses, oleks olnud äärmiselt oluline ära kuulata kriitilisi seisukohti esindavad kodanikud;
- G. arvestades, et liikmesriikide meedias pöörati konverentsile väga vähe tähelepanu ja paljudele jäi selle toimumine teadmata;
- H. arvestades, et konverentsil osalenud kodanike osakaal kogu Euroopa elanikkonna seas oli väga väike, kõigest 0,00001 %;
- I. arvestades, et Kantari 2022. aasta märtsi tegevusaruande kohaselt registreeriti mitmekeelsel digiplatvormil kokku 43 734 arvamust ja 16 274 ideed, mida pole palju;
- J. arvestades, et kulusid (konverentsi jaoks vajalikud rahastamisallikad ja summad) ei ole veel avalikustatud, kuigi konverentsi delegatsiooni kuulunud parlamendiliikmed on esitanud juhatusel selle kohta mitu taotlust ning parlament on vastavalt kodukorra artiklile 138 esitanud küsimusi komisjonile ja nõukogule;
- K. arvestades, et kodukorras leppis juhatus kokku üksnes üldsõnaliselt; arvestades, et seetõttu põhinesid Euroopa tuleviku konverentsi töörühmades järgitavad menetlused nende töörühma juhtide heal äranägemisel või juhatuse pakutud lahendustel, milleni jõuti sageli väga hilises etapis ning läbipaistvust tagamata ja eelneva kokkuleppeta konverentsil osalejatega;
- L. arvestades, et Euroopa kodanike paneelarutelude tööd juhtinud eksperdid valis eranditult juhatus; arvestades, et ka seda protsessi iseloomustas täielik läbipaistvuse puudumine; arvestades, et avalikult kättesaadavate andmete kohaselt on paljud neist ekspertidest saanud ELilt rahalisi vahendeid või saavad neid siiani;
- M. arvestades, et Euroopa tuleviku konverentsi lõpparuanne koostati konverentsi töörühmade mitteametliku dokumendi põhjal, mis põhines Euroopa kodanike

paneelaruteludelt ja riiklikelt paneelaruteludelt saadud soovitusel ning väikesel osal soovitustest, mis koguti mitmekeelsel digiplatvormil;

- N. arvestades, et mitteametliku dokumendi koostamisel kodanikelt saadud soovituste alusel kaasati ka konverentsi teiste osaliste, eelkõige Euroopa Parlamendi liikmete ettepanekud;
- O. arvestades, et paljud ettepanekud olid sageli sisaldunud parlamendi resolutsioonides, sealhulgas ettepanek kaotada nõukogus ühehäälsuse nõue, muuta Euroopa valimisõigust, et kehtestada riikideülesed nimekirjad ja kogu ELi hõlmav valimisringkond, laiendada tingimuslikkuse määruse 2020/2092 kohaldamisala kõigile õigusriigi põhimõtte rikkumistele ja tugevdada Euroopa tervisealiitu, nagu ka rändealased ettepanekud, mis kordavad enamasti komisjoni 2021. aasta rändeleppe sisalduvaid ettepanekuid;
- P. arvestades, et Euroopa tuleviku konverentsi kasutatakse suitsukattena põhimõtteliste poliitikamuudatuste läbisurumiseks, mis piiravad liikmesriikide suveräänsust;
- Q. arvestades, et vähemuste arvamused ja ettepanekud, s.t seisukohad, mis erinevad Euroopa integratsiooni tihendamist ja liikmesriikide föderaalsete liidu loomist toetavatest seisukohtadest, ei olnud konverentsi järelustes piisavalt esindatud, nagu ka mitmekeelsel platvormil esitatud arvamused, millest mõned olid Euroopa Liidu projekti suhtes skeptilised;
- R. arvestades, et mitu konverentsi enamuse poolt heaks kiidetud ettepanekut nõuaksid aluslepingute muutmist; arvestades, et konverentsi kinnitatud järelused sisaldavad üleskutset kutsuda Euroopa Liidu lepingu artikli 48 kohaselt kokku konvent aluslepingute muutmiseks;

Kriitilised tähelepanekud protsessi kohta tervikuna

1. taunib Euroopa tuleviku konverentsi protsessi tervikuna ja selle järeldusi; on seisukohal, et konverents ei ole demokraatlik, õiguspärane ega läbipaistev, ning taunib selle järeldusi, mis on eelnevalt valmis kirjutatud ja kindla poliitilise suunitlusega; juhib tähelepanu sellele, et Euroopa tuleviku konverents on eksitav nimetus, kuna see ei käsitlenud Euroopat kui maailmajagu, vaid ELi tulevikku olukorras, kus liidu poliitiline ja institutsiooniline struktuur ei suuda tulevaste väljakutsetega toime tulla; rõhutab, et juba algusest peale ei püüdnud korraldajad ärgitada tõelist arutelu Euroopa teemal, vaid suunasid arutelu ELi tulevikule, võttes arvesse ainult föderalistlikku suunda pooldavaid arvamusi;
2. märgib, et konverentsil ei õnnestunud anda Euroopa institutsioonidele head võimalust pidada Euroopa tuleviku teemal viljakat ja laiapõhjalist dialoogi kodanike, riikide parlamentide, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste, sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega;
3. rõhutab, et Euroopa tuleviku konverents ei vastanud vajadusele tuua kodanikud Euroopa institutsioonidele lähemale ja toimida uue demokraatliku osalemisvahendina, mistõttu seda ei tohiks korrata; rõhutab, et vaba arutelu kodanikega pärssis konverentsi poliitiliste osalejate kontroll kogu protsessi üle, mis õõnestab kogu konverentsi

demokraatlikku olemust;

4. märgib, et riiklikud meediakanalid pöörasid konverentsile väga vähe tähelepanu, mistõttu valdav enamik kodanikke ei olnud konverentsist üldse teadlik;

Kodanike valimine ja osalemine

5. juhib tähelepanu sellele, et Euroopa tuleviku konverentsil osalenud kodanike väljavalimise protsess oli läbipaistmatu ja ebaselge; täheldab, et konverentsil osalenud kodanike arv kogu Euroopa elanikkonnaga võrreldes oli väga väike ja seda ei saa kaugeltki pidada representatiivseks; rõhutab, et Euroopa kodanike paneelaruteludel osales ainult 800 kodanikku ning seejärel osales täiskogul ja töörühmades vaid väga väike arv iga paneelarutelu esindajaid; peab väga kahetsusväärseks, et kõigi osalejate täielikku nimekirja ei ole avaldatud;
6. rõhutab, et konverentsil ei olnud esindatud kõik nägemused Euroopast ega ka erinevad seisukohad; peab kahetsusväärseks, et väljavalitud kodanike mitmesuguste erinevate seisukohtade väljendamist Euroopa Liidu kohta ei ergutatud ega soositud, mistõttu jäid alaesindatuks eelkõige Euroopa poliitika suhtes skeptilisemad ja kriitilisemad eurooplased; on veendunud, et kriitilisi seisukohti väljendavate kodanike ärakuulamine oleks olnud ELi institutsioonidele äärmiselt oluline;
7. märgib, et paljud ettepanekud, eelkõige ELi suhtes kriitilist seisukohta väljendanud ettepanekud jäeti järelduste lõplikust projektist välja; juhib tähelepanu sellele, et töörühmad võtsid mitmekeelse digiplatvormi kaudu esitatud arvamusi arvesse vaid väga vähesel määral, kuigi platvormi kaudu osalejate arv oli palju suurem kui Euroopa kodanike paneelaruteludel ja riiklikel paneelaruteludel osalejate hulk;

Finantsläbipaistvuse ja aruandekohustuse puudumine

8. rõhutab, et konverentsi kulusid ei ole Euroopa Parlamendi liikmete arvukatest taotlustest hoolimata veel avalikustatud;
9. mõistab teravalt hukka läbipaistvuse puudumise avaliku sektori vahendite kasutamisel, eriti ajaloolise majanduskasvu aeglustumise ajal, ning taunib asjaolu, et komisjon on pidevalt keeldunud vastamast parlamendi selleteemalistele küsimustele, sealhulgas kirjalikult vastatavatele küsimustele E-001181/2022 ja E-002268/2021;
10. kutsub seetõttu Euroopa Kontrollikoda üles uurima selle ürituse läbipaistmatust ja puudulikku eelarve planeerimist ning sellest teada andma;

Menetluslikud probleemid ja läbipaistvuse puudumine otsustusprotsessis

11. peab äärmiselt kahetsusväärseks ja taunitavaks konverentsi otsustusprotsessi reguleerivate menetluste läbipaistmatust;
12. tuletab meelde, et konverentsi juhtimine usaldati välisettevõttele Kantar; juhib tähelepanu sellele, et Kantar on komisjoni pikaajaline teenuseosutaja; peab allhankemenetlusi küsitavaks ja usub, et seda protsessi oleksid pidanud täiesti läbipaistvalt juhtima korraldavad institutsioonid ise;

13. märgib, et konverentsi kodukord määrati kindlaks ainult üldsõnaliselt; tõdeb, et see tekitas suurt segadust konverentsi kõigi osaliste, sealhulgas kaasatud kodanike jaoks, kellele tundus, et asi edeneb sammhaaval, kuna sageli leidis juhatus lahendusi viimasel hetkel, ilma et osalistega oleks eelnevalt kokku lepitud;
14. taunib täielikku läbipaistvuse puudumist Euroopa kodanike paneelarutelude tööd juhtinud ekspertide valimisel, millega tegeles üksnes juhatus; rõhutab, et avalikult kättesaadavate andmete kohaselt saavad paljud neist ekspertidest ELilt rahalisi vahendeid või on neid varem saanud või on isegi olnud kantud valimisnimekirjadesse, mistõttu nad ei ole erapooletud;
15. tuletab meelde, et Euroopa tuleviku konverentsi lõpparuanne koostati konverentsi töörühmade mitteametliku dokumendi põhjal, mis põhines Euroopa kodanike paneelaruteludelt ja riiklikelt paneelaruteludelt saadud soovitusel ning väikesel osal soovitustest, mis koguti mitmekeelsel digiplatvormil; märgib, et mitteametliku dokumendi koostamise protsessi kaasati ka konverentsi teiste osaliste, eelkõige Euroopa Parlamendi liikmete vastuolulised ettepanekud, mis ei olnud isegi kodanike soovitustega seotud;
16. rõhutab, et töörühmadel ei olnud ühtegi kinnitatud või neile kättesaadavat kodukorda, milles oleks märgitud, kuidas nad peaksid ettepanekutele heakskiidu saamiseks tegutsema; taunib asjaolu, et seda olukorda kasutati ettepanekute koostamise kiirendamiseks, kusjuures menetlused otsustasid töörühmade esimehed omal äranägemisel; taunib asjaolu, et mitteametlike dokumentide sisu määrati kindlaks ja dokumendid kiideti heaks kiirustades, mis vähendas veelgi läbipaistvust ja pärssis dialoogi institutsioonide ja osalevate kodanike vahel;
17. peab ühtlasi kahetsusväärseks, et pidevalt olid kaasatud elukutselised poliitikud, kes arutelu ja kogu protsessi tugevalt mõjutasid ja suunasid;

Ettepanekute paketi heakskiitmine

18. lükkab tagasi järeldused, mis puudutavad vastuolulisi küsimusi, mille suhtes parlamendi seisukoht ei ole üksmeelne; märgib, et mitu ettepanekut nõuaks aluslepingute muutmist; võtab teadmiseks, et 80 % soovitustest tähendaks liikmesriikide pädevuste edasist üleandmist ELi institutsioonidele ning seetõttu riikide parlamentide ja valitsuste väiksemat autonoomiat sisepoliitikas;
19. rõhutab, et vähemuste arvamused ja ettepanekud, s.t seisukohad, mis erinevad Euroopa integratsiooni tihendamist ja liikmesriikide föderaalset liidu loomist toetavatest seisukohtadest, ei olnud konverentsi järeldustes piisavalt esindatud ega arvesse võetud, nagu ka mitmekeelsel platvormil esitatud arvamused, millest mõned olid Euroopa Liidu projekti suhtes skeptilised, kuid mida aruteludes ega järeldustes ei käsitletud;
20. lükkab muu hulgas kindlalt tagasi ettepaneku otsustada kvalifitseeritud häälteenamusega küsimuste üle, mida praegu otsustab nõukogu ühehäälselt, nagu eelkõige ühise välis- ja julgeolekupoliitika küsimused; on seisukohal, et ühehäälsuse meetod kujutab endast liikmesriikide suveräänsuse ja nende kodanike huvide kaitse olulist tagatist; märgib siiski, et hääletusmeetodite muutmine eriti ühise välis- ja julgeolekupoliitika küsimustes ei ole vajalik, kuna liikmesriigid on tõestanud ja Ukraina

kriis on näidanud, et on võimalik tegutseda ühtselt, kui see on kõigi huvides;

21. mõistab teravalt hukka ja taunib asjaolu, et enamik Euroopa Parlamendi esindajatest kasutas Ukraina kriisi ja ühte otsustavat ajaloolist hetke (nn „Kiievi hetk“) aluslepingute ulatuslike muudatuste õigustamiseks;
22. kritiseerib ideed tugevdada Euroopa tervisealiitu, kasutades täielikult ära praeguse raamistiku potentsiaali ning lisades tervise ja tervishoiu ELi ja selle liikmesriikide jagatud pädevuste hulka; on veendunud, et viis, kuidas EL on pandeemia ajal tegutsenud ja eelkõige vaktsiinilepingu halb haldamine on näidanud, et need pädevused peaksid jääma kindlalt liikmesriikide kätte;
23. on seisukohal, et oleks viga järgida konverentsi lõpparuandes esitatud ettepanekut „rakendada ja hinnata tingimuslikkuse määruse ja muude õigusriigi vahendite kohaldamisala ning kaaluda nende laiendamist uutele valdkondadele, olenemata viimaste tähtsusest ELi eelarvele“;
24. on kindlalt vastu sellele, et muude ettepanekute hulgas rakendataks rändealaseid ettepanekuid, mis ei taga ega kaitse liikmesriikide ja nende kodanike huve; märgib, et rändealased ettepanekud kordavad enamasti komisjoni 2021. aasta rändeleppe sisalduvaid ettepanekuid;
25. juhib tähelepanu sellele, et riikideüleste nimekirjade ja kogu liitu hõlmava valimisringkonna kasutuselevõtt Euroopa uues valimisõiguses tooks kaasa demokraatia puudujäägi ohu Euroopa Parlamendis; väljendab rahulolematust kahaneva proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamisega, mis moonutab kohtade jaotust vastavalt valimistulemustele liikmesriikides ja kahjustab liikmesriikide esindatust; rõhutab, et selle ettepaneku tegid Euroopa Parlamendi esindajad, vaatamata kriitikale asjaomases töörühmas, sealhulgas osalevate kodanike poolt; rõhutab ka seda, et soovitusel kehtestada valimisõiguslikuks vanuseks 16 aastat ei jõudnud kodanikud töörühmas kokkuleppele, kuid see on siiski ametlikes järeldustes;
26. on sügavalt veendunud, et Euroopa Liit peab austama liikmesriikide rolli, järgides oma poliitika keskmes proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõtet; väljendab sellega seoses heameelt ettepaneku üle kaasata riiklikud ja piirkondlikud parlamendid aktiivsemalt ELi õigusloomeprotsessi ja anda neile suurem roll;
27. nõuab suuremat läbipaistvust ja vastutust ELi otsustusprotsessis; nõuab sõnavabaduse ja meedia sõltumatus kaitsemist, eelkõige suurte tehnoloogiaplatvormidel;
28. rõhutab, et tihedam Euroopa integratsioon ei ole tulevaste väljakutsetega paremini toimetuleku võti;

Järeldused Euroopa tuleviku konverentsi kohta

29. märgib, et konverentsi kinnitatud järeldused sisaldavad üleskutset kutsuda Euroopa Liidu lepingu artikli 48 kohaselt kokku konvent aluslepingute muutmiseks; tuletab meelde, et Euroopa Parlamendi poolsete osaliste esindaja ning konverentsi kaasesistuja ja juhatuse liige Guy Verhofstadt teatasid konverentsi kokkuvõtlikul täiskogu istungil 29.–30. aprillil 2022, et Euroopa Parlament kiidab ettepanekute paketi heaks ja lubab

teha jõupingutusi konvendi kiireks kokkukutsumiseks; on seisukohal, et konverentsi ei saa pidada konvendi kokkukutsumise õiguspäraseks lähtepunktiks;

30. peab seetõttu kahetsusväärseks, et Euroopa tuleviku konverentsil on oht muutuda parlamentaarsetest ja esindusdemokraatia mehhanismidest möödahiilimise vahendiks; märgib, et ka ettepanekud, mis ei ole kooskõlas kodanike soovitustega ega põhine neil, kiideti heaks konverentsi teiste osaliste, eelkõige Euroopa Parlamendi algatusel;
 31. seab tõsiselt kahtluse alla ettepanekute paketi demokraatliku legitiimsuse, kuna selle kiitis heaks väike arv kodanikke ning sama väike arv Euroopa ja riiklike institutsioonide esindajaid, kellel ei ole selleks tegelikult õiguspärast mandaati;
 32. usub, et kodanike osalemine ja eelnev kaasamine on oluline, kuna nende ideed ja ettepanekud võivad olla aluseks nende valitud esindajate tulevastele poliitilistele otsustele; rõhutab, et esindusdemokraatia on Euroopa demokraatia alus ja seda tuleb hoida osalusdemokraatiast eraldi; tuletab meelde, et valimiste kaudu saavad inimesed juba selge sõnaõiguse Euroopa küsimustes;
 33. on seisukohal, et võimalikud muudatused ELi praeguses ülesehituses ja toimimises peavad toimuma kooskõlas demokraatlike mehhanismidega ning igal juhul aluslepingute raames ja nende reformi eeldamata; peab kahetsusväärseks, et on välistatud igasugune võimalus anda rohkem pädevusi liikmesriikidele;
 34. on ühtlasi veendunud, et igasuguse asjakohase aluslepingute muutmise üle peaksid toimuma riiklikud rahvahääletused vastavalt riiklikele seadusandlikele menetlustele;
 35. peab üldiselt kahetsusväärseks, et ELi institutsioonid on jälle jätnud kasutamata võimaluse arutada tõsiselt Euroopa projekti puudusi ja tuua EL kodanikele lähemale;
 36. kinnitab veel kord, et Euroopa tuleviku konverents oleks võinud olla tulemuslik, kui oleks ära kuulatud ELi projekti käsitlevad kriitilised seisukohad; on seisukohal, et konverents ei olnud õnnestunud näide demokraatiast ja kodanike kaasamisest, kuna sellesse kaasati valdavalt tihedama Euroopa integratsiooni pooldajad, mistõttu jäi saavutamata täielikult demokraatlik protsess;
 37. kutsub liikmesriikide kodanikke üles kasutama olemasolevaid võimalusi esitada kaebus oma riiklikele ombudsmanidele ja Euroopa Ombudsmanile, et sundida konverentsi korraldanud institutsioone järgima läbipaistvuse ja legitiimsuse standardeid;
- o
- o o
38. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon ja lisas esitatud ettepanek Euroopa Ülemkogule, nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.